

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 5492
Tarih : 15.05.2024

11962

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgül Saki

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de çocuk adalet sistemi ne yazık ki hiçbir anlamda işletilememektedir. Bu adaletsizliğin en vahim boyutuna da hapsedilen çocuklar gerçekliğinde şahit olmaktadır. Mevzuata göre minimum cezalandırma yaşı 12 olduğu için, 12 yaşından küçük çocuklar yargılanamayacağı gibi hapsedilmemektedir, ancak 12 yaşından büyük ve henüz 18 yaşını doldurmamış çocuklar hapsedilmektedir. Temel ilke olarak hangi yaş aralığında olursa olsun hiçbir çocuğun 'ıslah' adı altında hapsedilmemesi bunun yerine çocukların özgürlüğünü gasp etmeyen, ruhsal gelişimlerini olumsuz yönde etkilemeyen uygulamalar belirlenmelidir. Çocuklara yönelik koruyucu ve destekleyici tedbirler, suçu önleme hedefleriyle revize edilmeli ve uygulanmalıdır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 37. Maddesine göre bir çocuğun tutuklanmasının başvurulacak en son yöntem olması ve en kısa süreyle uygulanması gerektiğine dair ilke, iç hukukta düzenlenerek çocuk yargılamalarında uygulama alanı bulamamaktadır. Çocukların hapisanelerde tutulma koşulları 'yetişkin, erkek' odaklı ceza infaz sisteminde oluşturulmuş olup mevzuat ve uygulamadan da kaynaklanan zorluklar zaten kapatılarak mağdur edilen çocuklara defaatle mağduriyet yaşatmaktadır. Çocuk mahpuslar, çocukluklarını yaşama ve gelişme haklarından oyun haklarına kadar geniş bir alanda bir çocuğa asla uygun olmayan koşullar altında hapsedilmektedir.

- Buna karşılık bağımsız izleme mekanizmalarının, sivil toplumun çocuk mahpulara erişiminin son derece sınırlı olması çocukların yaşadıkları katmanlı hak ihlallerinin, çocukların gerçekte ne yaşadıklarını boyutlarının bilinmemesine yol açmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'de kaç çocuk mahpus bulunmaktadır? Bunlardan kaç tutuklu, kaç hükümlüdür?
- 2) Çocuk mahpusların kaç sığınmacı/ mülteci/ göçmendir? Kaç T.C vatandaşı göçmen kökenli çocuktur?
- 3) Çocuk mahpusların yaş durumu, okullaşma oranı ve cinsiyet dağılımı nedir?
- 4) Hapsedilen mülteci çocuklar için nasıl bir program uygulanmaktadır?
- 5) Son 5 yılda hapisanede yaşanan şüpheli çocuk ölümü kaçtır? Kaç yaralama ve istismar vakası yaşanmıştır?
- 6) 2024 itibariyle anneleriyle kalan 0-6 yaş çocuk sayısı kaçtır?
- 7) Bakanlığınız tarafından çocuk mahpuslara ilişkin güncel veri paylaşılmamaktadır, bunun nedeni nedir? Sorunların tespit ve çözümü için hayati önemde olan verileri ne zaman paylaşacaksınız?